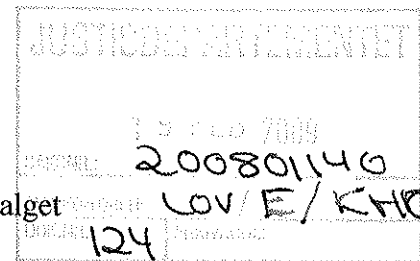

Talma sameby
Box 99
981 22 Kiruna
Talma sameby

REMISSVAR

2009-02-15

REMISSVAR
NOU 2007: 13
Den nye sameretten
Utredning fra Samerettsutvalget

Talma samebys remissvar till Samerettsutvalgets utredning Den nya samerätten (NOU 2007:13)

Medlemmarna i Talma sameby har rättigheter som vilar på civilrättslig grund i områden inom Troms och Nordlands fylke. Det finns inga tvivel om att Talma samebys rättigheter inom området vilar på "alders tids bruk" oavhängig lagen. Dessa rättigheter har inte beaktats i Samerettsutvalgets utredning Den nya samerätten (NOU 2007:13) och inte heller vid utnämningen av ledamöter till samerettsutvalget. Tillvägagångssättet att bortse från gällande rättigheter som tillhör Talma sameby i Samerettsutvalgets utredning Den nye samerätten gör att förslagen inte vilar på laglig grund.

Den nya sameretten enligt samerettsutvalget vilar på gällande internationella konventioner som Norge har ratificerat. Utredningsarbetet visar att de internationella konventionerna inte respekteras och att de heller inte efterlevs. Utredningen har inte alls beaktat det den föreslår, då förslagen bygger på de internationellt ratificerade konventioner som ILO 169 och FN:s stadga om de mänskliga rättigheter, folkrätten och samerätten.

Talma sameby har inte konsulterats och getts möjligheter till deltagande i vare sig arbetet med att ta fram förslag i utredningen eller möten med anledning av utredningen. Talma sameby, som den starkaste rättighetsinnehavaren i området, skulle aktivt ha deltagit i själva utredningsarbetet. Talma sameby anser därför att Samerettsutvalget inte har följt mandatet för utredningen.

Talma samebys enda möjligheter till att få sin röst hörd är att svara på remiss på utredningen från Samerettsutvalget. En utredning som består av tre tjocka volymer (över 2 000 sidor) skrivna på norska. Talma sameby har inte fått utredningsförslagen tillrättalagda på det språk som bäst behärskas av medlemmarna och inte heller inbjudits till informationsmöten om utredningen, utan förväntas i vanlig ordning kunna ta del av utredningen inom utsatt tid och på ett främmande språk. Svårigheterna finns för Talma sameby att få sin röst hörd då varken medlemmarnas språk, kultur eller rätt till information och konsultation beaktats och tillvaratagits.

Utan att i detalj gå in i materialet i utredningen anser Talma sameby följande:

Talma sameby anser att en eller flera medlemmar från samebyn skulle ha representerat Talma sameby i samerettsutvalget i enlighet med bl.a. ILO 169.

Då Talma samebys medlemmar är urfolk som bebor området har medlemmarna i samebyn rätt till konsultation och deltagande i beslutsprocesser som rör oss enligt ILO 169. Talma samebys medlemmar har inte aktivt fått delta i beslutsprocesserna och därmed har Norge inte följt ILO konventionen som de

har ratificerat. Statens plikt enligt ILO 169 är att kartlägga och identifiera Talma samebys/medlemmars rättigheter i området och då det inte har gjorts kan heller inte utredningen anses ha gjorts korrekt. Talma samebys/medlemmars rättigheter måste kartläggas och identifieras för att utredningen ska kunna vinna laga kraft. Kartläggningen som procedur räcker inte för att identifiera Talma samebys/medlemmars rättigheter, utan identifieringen måste göras med utgångspunkt från Talma samebys/medlemmars rättigheter enligt sedvanor och det innefattar även den rätten som den enskilde Talma samebyns medlem utövar/anser sig ha, det vill säga materiell rättighet. Det innefattar bland annat hur vi färdas/har färdats, vistas/har vistats, bor/har bott utövar religion/har utövat religion i området, den samiska regionala synen på de samiska levnadsreglerna inom området, brukar/har brukat området samt identifierar sig som ett med områden.

Identifieringen av Talma samebys rättigheter måste ske enligt internationell tolkning av ILO 169 och folkrätten och inte utifrån gällande norsk rätt. På samma sätt innebär det för Talma samebys del, att samisk kontroll i området måste innebära att Talma samebys medlemmar utövar kontroll över områden, i enlighet med folkrätten och ILO 169.

Identifiering av Talma samebys rättigheter bör även innefatta privatägd mark.

Vi har anledning att anta att Talma sameby blir förbisedd när det gäller utnämning av utmarksstyret eftersom samebyns och samebymedlemmarnas rättigheter inte har beaktats i vare sig utnämningen av ledamöter till samerettsutvalget eller heller blivit beaktade i dess utredning. Talma samebys medlemmar är nomader med renbete i området i Troms och Nordland under barmarkspanperioden från våren under sommaren fram till hösten, med väldokumenterad historia och rättigheter i området som dessutom har verifierats i Norges Høyeste rett den 20 april 1968 dom i sak L.nr.42, nr 8 1966:Altevannsdomen.

Talma samebys medlemmar som bedriver renskötsel i gränsområden har historiskt tvingats skriva sig som medborgare i en av staterna, men har för den skull rättigheter i båda länderna.

Hålogolandsallmenningen ger Utmarksstyret makt att i framtiden förvalta området lokalt i Nordland och Troms. Då det i Utmarksstyret skall ingå de som innehar rättsligt erkända bruksrättigheter i området, ska Talma sameby/medlemmar ha representation i utmarksstyret. Det ges inget reellt inflytande för samer genom att endast två samiska representanter ingår i Utmarksstyret. Enligt folkrätten räcker inte detta. Talma sameby har sedvanerätt i området och kan inte heller representeras av annan än Talma samebys medlemmar eller av den de utser.

Samerettsutvalget måste i utredningen beakta urfolksrätten enligt FN:s urfolksdeklaration. Detta är skäl till att revidera utredningen med utgångspunkt från nämnda deklaration. Samerettsutvalgets förslag kan inte förverkligas då rättighetskartläggning och erkännande av Talma samebys rättigheter enligt ILO 169 inte har gjorts.

Remissvaret har beslutats av den arbetsgrupp som Talma sameby har utsett att besvara remiss på utreringsens förslag.

Kiruna den 1 februari 2009

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Jävna Allas', followed by a horizontal dotted line.

Jävna Allas
Ordförande